

Hükümetten eksik ifade özgürlüğü adımı

Türkiye'nin AİHM'de Dink davasındaki savunma rezaletinin ortaya çıkması, Ankara'yı yeni bir tutum almaya sevk etti. Buna göre, hükümet ifade özgürlüğü davalarında artık savunma yapmayacak ve öncelikli olarak dostane çözüm yoluna gidecek. Dink ailesi avukatlarından Ergin Cinmen ve düşünce özgürlüğü savunucusu Şanar Yurdatapan, atılan adım yetersiz olduğu görüşünde.

Radikal gazetesinden Murat Yetkin'in haberine göre, bu konudaki karar 24 Ağustos'ta Dışişleri Bakanlığı'nda yapılan toplantıda oluşturuldu. Toplantıya Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun yanı sıra, Adalet

Bakanı Sadullah Ergin, İçişleri Bakanı Beşir Atalay katıldı. Toplantıda temel olarak iki kararın alındığı ifade edilen habere göre, bundan böyle ifade özgürlüğü ile ilgili davalarda verilen mahkûmiyeti savunma yoluna gidilmeden dostane çözüm aranacak; süreci hızlandırmak amacıyla Dostane Çözüm Komisyonu'nun çalışma yöntemi değiştirilip icra yetkisi verilecek. Alınan karar Davutoğlu ve Ergin tarafından Başbakan Tayyip Erdoğan'a sunuldu ve onay alınarak kalıcı talimat haline geldi.

"Önce ifade özgürlüğü kabul edilmeli"

Konuya ilişkin görüş aldı-

maz Dink ailesi avukatlarından Ergin Cinmen, kararın olumlu bir gelişme olduğunu ifade etti. Ancak temel meselenin ifade özgürlüğü bağlamında Türkiye'nin altına imza attığı AİHM'in 10. maddesinin genel ilkelerini yerine getirmeye ve bu davaların AİHM'e gitmesini önlemekle halledileceğini söyleyen Cinmen, "AİHM 10. maddesi içtihatlarının yerine getirilmesiyle ancak düşünce özgürlüğü önündeki engeller kaldırılabilir" dedi.

Düşünce Suçuna Karşı Girişim'den Şanar Yurdatapan ise, "çok geç de olsa yapılan hatalardan dönülmesinin sevindirici olduğunu ifade etti. Anka-

ra'nın bulduğu söz konusu çözümlerin radikal bir anlam ifade etmediğini söyleyen Yurdatapan "Bu çözüm, tozları halının altına süpürmektir. Asıl olarak ifade özgürlüğünü suç sayan yasa maddelerini değiştirmesidir. Bu konuda da yıllardır ne yapılması gerektiğini pek çok aydın ve yazar, dilimiz döndüğünce ifade ettik. Hükümet Dink savunmasında olduğu gibi bir utanca bir kez daha Türkiye'yi mahkum etmemek için savunma aşamasında dostane çözüm yapmak gibi bir formülasyondan önce demokratik ilkelerin gerekliliğini yerine getirmelidir" şeklinde konuştu.

Hanefi Avcı'nın Hrant Dink cinayetine ilişkin açıklamalarına tepki

Eskişehir Eski Emniyet Müdürü Hanefi Avcı'nın, 'Haliç'te Yaşayan Simonlar' isimli kitabında yer alan, Hrant Dink cinayetinin Erkenon'la bağdaştırılmayacağına ilişkin iddiasına karşı, Dink ailesinin avukatları Fethiye Çetin ve Arzu Becerik cinayetin organize bir örgüt işi olduğunu bir kez daha yineledi.

Zaman gazetesinin haberine göre, Hanefi Avcı'nın, geçtiğimiz günlerde katıldığı bir televizyon programında kullandığı "Türkiye'de öyle bir ortam yaratmış ki, bazı insanları eylem yapacak hale soktunuz. Savcılar cinayeti işleyen, mermi satan bile bulup konuştular. Bu kişinin her şeyi tespit edilmiş, aldığı simide kadar belli. Siz neyi zorluyorsunuz?" ifadelerine, Dink ailesinin avukatlarından tepki geldi. Avukat Fethiye Çetin, şu ana kadar ortaya çıkan bulgu ve belgelerin Avcı'yı yalanladığını dile getirdi. Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun raporunda cinayette en alt kademedeki en üst kademe kadar bazı kamu görevlilerinin sorumluluk ve ihmalleri olduğunun tespit edildiğini vurgu-

layan avukatlar, ancak bu kişilerle ilgili henüz dava açılmadığına dikkat çekti.

Çetin, cinayetin kesinlikle organize bir iş olduğu üzerinde ısrarla durduklarını hatırlatarak, Avcı'nın cinayete ilişkin açıklamalarının da inandırıcılıktan uzak olduğunu söyledi. Avukat Çetin, Avcı'nın kitabında yer alan failerin bulunduğu yönündeki iddialara ise Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarıyla cevap verdi: "Başbakan (Biz cinayeti gerçekleştirenleri yakaladık ama asıl arkasındaki güçleri demiyorum) dedi. Hanefi Avcı'nın sözleriyle bunlar örtüşmüyor. Bir kamu görevlisinin deliller tam ortaya çıkmadan açıklama yapması yanlış. Eğer elinde belgeler varsa bunları kamuoyu ile paylaşsın. Bunlar elinde ve açıklamıyorsa bu bile suç."

Avukat Arzu Becerik ise katil zanlısının takip edildiğine dair istihbarat raporlarının mahkeme dosyasına girmediğini söyledi. Becerik, şu ifadeleri kullandı: "Katil zanlısı Oğün Samast'ın Trabzon'dan gelip İstanbul'da 4 kişiyi buluştur-

ğu, Ankara Emniyet Müdürü İstihbarat Dairesi'nin raporuyla mahkeme dosyasına girdi. Eğer Samast takip ediliyorsa, eylem yapacağı da biliniyor demektir. Trabzon'daki fırındaki uzun saçlı çocuk bile cinayeti bildiğini söylüyor."

Devlet görevlileri de ifade vermişti

Öte yandan, bu yıl içinde ifadeleri alınan iki üst düzey devlet görevlisi, Hrant Dink cinayetinde devlet görevlilerinin sorumlulukları olduğunu, bu insanların hâlâ görevde olduklarını söylemiş, cinayetin ardındaki örgütlü yapıyı ima etmişlerdi.

İstanbul'da uyuşturucu operasyonunda tutuklanan Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Emin Arslan, ifadesinde, Hrant Dink cinayeti ile ilgili açıklamalarda da bulunmuş ve "Hrant Dink cinayeti gibi konularda sorumluların kim olması gerektiğini çok rahat dile getirdiğim için bazı kişiler bundan çok rahatsız oldular. Dink cinayeti konusunda bana gelen bilgilerle, cinayeti zamanla aydınlatıcağım. Zaman içinde hiçbir şey gizli kalmayacak. Her şey ortaya çıkacak. Bu konuda çalışma yürütürken başıma bunlar geldi" demişti.

Bir diğer devlet görevlisi Sabri Uzun, Dink cinayetiyle işleneceği bilgisini veren istihbarat raporunun kendisinden saklandığını söylemişti. Hrant Dink cinayetinin planlandığı dönemde İstihbarat Dairesi Başkanı olan Sabri Uzun, Milliyet gazetesi muhabiri Nedim Şener'in yargılandığı davada tanık sıfatıyla verdiği ifadede, 17 Şubat 2006 tarihli Dink'in öldürüleceğinin yazılı olduğu haber raporunun Emniyet'teki C Şubesi'nde olduğunu ama kendisine ulaştırılmadığını söylemişti. Uzun, "Bilgi bana ulaştırılıyorsa, koruma kararı alınmış olsaydı Dink cinayeti gerçekleşmeyecekti" sözleriyle cinayette devlet görevlilerinin rolü olduğunu ifade etmişti.

Baskın Oran suç duyurusunda bulundu

Gazetemizin yazarlarından Prof. Dr. Baskın Oran, dinleme iddiaları ile ilgili olarak, Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Aslan Güner'in cezalandırılması istemiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Suç duyurusunda sorumluların, "görevi kötüye kullanmak", "özel hayatın gizliliğini ihlal" ve "haberleşmenin gizliliğini ihlal"den yargılanmaları istendi.

Taraf gazetesinde 30 Ağustos tarihinde yer alan haberde, Orgeneral Aslan Güner'in, Korgeneral rütbesiyle 2007 yılında Genelkurmay İstihbarat Başkanlığı görevini yürüttüğü sırada, (PKK'lıları dinleyecek) gerekçesiyle İsrail'den Genelkurmay Elektronik Sistemleri (GES) Komutanlığı'na alınan sistemle kamuoyunun yakından tanıdığı, aralarında Prof. Dr. Baskın Oran, BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel ve BDP Muş Milletvekili Sırrı Sakık, EDP Genel Başkanı Ziya Halis, Leyla Zana, eski Milletvekili Fikri Sağlar, gazeteci-yazar Orhan Miroğlu ve çok sayıda aydın ve siyasetçinin de bulunduğu 2 bin kişinin telefonlarını dinlettiği belirtilmişti.

Oran'ın avukatı Oya Aydın tarafından sunulan suç duyurusu dilekçesinde, "Bu biçimde yapılan eylemin suç olduğu" belirtildi. Dilekçede, Ceza Mu-

hakemesi Kanunu (CMK) başta olmak üzere ilgili diğer yasa ve yönetmeliklerin, dinlemenin nasıl yapılacağı hususunu açıkça belirlediği kaydedildi.

Dilekçede, "Yasal ve Anayasal güvencelere karşın, temel görevi yurt savunması olan askeri kolluğun en üst düzeydeki görevlilerinden biri tarafından, yasa dışı biçimde ve yetki gaspı yapılarak, ülke içerisinde siyasal muhalif olarak gördükleri kişilerin hukuka aykırı biçimde dinlendikleri iddiası derhal soruşturulması gereken çok ciddi bir suçtur" denerek suçların bir kamu görevlisi tarafından işlenmesi durumunda geçerli olan ceza artırımı da talep edildi. Buna göre, Güner ve tespit edilecek diğer sorumluların 10,5 yıla kadar hapsi istendi.

Tuncel: "Hukuki yollara başvuracağım"

BDP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel de telefonlarının dinlenmesine sert tepki göstererek, "Demokrasinin düzeyini gösteriyor. Toplumunu, yurttaşlarını potansiyel düşman olarak gören bir anlayışın sonucudur bu. Tehlikeli de. Aslında Hrant Dink'in katledilmesine, toplumsal muhalefetin bastırılmasına, 12 Eylül darbesinin yaşanmasına neden olan bu zihniyetin, bugün Kürt sorununda savaş politikalarında ısrar edilmesinde bağlantısı

var" dedi. Tuncel de hukuki yollara başvuracağını söyledi.

Genelkurmay'dan soruşturma

Bu arada, Genelkurmay Başkanlığı, sözkonusu cihazların alım nedenleri dışında kullandıkları iddialarını araştırmak amacıyla bazı kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge, doküman talep ve temin edilmesi ve bazı cihazlarda teknik incelemeye duyulan ihtiyaç nede-

niyle adli soruşturmanın başlatıldığını açıkladı. Genelkurmay, adli soruşturmanın, Genelkurmay Askeri Savcılığı'na yürütüldüğünü bildirdi.

"Kıyamet Günü Yargıçları'nın yazarı cezaevinde"

SANDY ZURİKOĞLU ERDOĞAN

Almanya-Köln'de yaşayan yazar ve insan hakları aktivisti Doğan Akhanlı, babasını ziyaret etmek için geldiği İstanbul'da, havaalanında tutuklandı.

12 Eylül sonrası tutuklanan ve işkence gören Akhanlı, yirmi yıla yakın zamandır Türkiye'ye giriş yapıyordu. Yurtdışında olduğu sırada annesini kaybedince 90 yaşındaki babasını ziyaret etmek için Türkiye'ye gitmeye karar verdi.

Türkiye Cumhuriyeti Savcısı Hüseyin Ayar, Doğan Akhanlı'nın Tahtakale'de 20 Ekim 1989'da bir döviz bürosu soygunculuğu ve adam öldürme olayına karıştığını öne sürüyor. Akhanlı'nın avukatları Haydar Erol ve İlyas Uyar ise delillerin Akhanlı'yı suçlayacak nitelikte olmadığını kanısladılar.

Agos'a bilgi veren Avukat İlyas Uyar, öldürülen döviz bürosu sahibinin oğullarının, olay esnasında işyerinde oldukları için şahit olarak ifade verdiklerini aktardı. İfadeye göre üç iriyarı kişinin soyguna geldiğini belirten Uyar, şahitlerin kısa boylu ve zayıf olan Akhanlı'nın o üç kişinin içinde olmadığını da söylediklerini aktardı. İlyas Uyar, yazarın 10 Ağustos'ta

FOTOĞRAF • MANFRED WEGENER

tutuklanmasının ardından şahitlerin ifadelerini tekrarladıklarını da vurguladı.

Alman makamları harekete geçti

İki haftadır Tekirdağ Cezaevi'nde bulunan Akhanlı için Alman makamları da harekete geçti. Sol Parti milletvekili Ulla Jelpke ve Yeşiller'den Claudia Roth, Doğan Akhanlı'nın tutuklanışını gündeme taşıdılar. "En Alttaçıklar" romanıyla Türkiye'de tanınan Günther Wallraf ise, İstanbul Havaalanı'nda yaptığı açıklamayla Akhanlı'nın serbest bırakılması gerektiğini söyledi. Wallraf açıklama-

larında, Akhanlı'nın Ermeni soykırımının tanınması yolunda yaptığı çalışmalar nedeniyle kara listeye alındığını ve bu nedenle cezaevinde bulunduğu söyledi.

Doğan Akhanlı, Recherche International adlı, soykırımlar üzerine araştırmalar yapan bir kurumda çalışıyor. Aynı kurumdan gazeteci Albrecht Kieser, Akhanlı'nın salıverilmesi için makamlarla işbirliği içinde olduklarını,

tutuklanmasının ardından şahitlerin ifadelerini tekrarladıklarını da vurguladı.

birçok Alman politikacı ve yazarın kendilerine destek verdiğini söyledi.

Akhanlı'nın Türkçede, Ermeni soykırımını konu alan romanı "Kıyamet Günü Yargıçları'nın yanı sıra, "Kayıp Denizler", "Gelinçik Tarlası" ve "Babasız Günler" adlı kitapları bulunuyor. Yazar, "Babasız Günler" ile 2008 Hürriyet Roman Ödülü'nü de almıştı.

Akhanlı için, 9 Eylül Perşembe günü saat 20.00'de, Köln-Ehrenfeld'deki Bühne der Kulturen Tiyatrosu'nda, Alman Pen Kulübü'nün desteklediği ve birçok yazarın katılacağı bir destek gecesi düzenlenecek.

SIFIR NOKTASI

Oral Çalışlar

Başbakan'ın yanlışları

Başbakan Tayyip Erdoğan, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun atamalarında rol oynadığı iddiası soruşturmalara konu olan eski Adalet Bakanı Seyfi Oktay'a yönelik olarak şunları söyledi: "Dedelerden (Alevi dedesi de Oktay'ı kastediyor) talimat alarak atamalar yapma dönemi bitiyor. Sıkıntı burada."

Başbakan Erdoğan, bu sözleriyle, Seyfi Oktay'ın Alevi dedesi olduğuna gönderme yapıyor. Başbakan'ın bu tutumu açık bir ayrımcılıktır. Bir kişiye, aidiyeti nedeniyle suçlamalarda bulunmak, bir insan hakları ihlalidir.

Seyfi Oktay'la, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanvekili Kadir Özbek arasında 'dede-talip' ilişkisi mi var ki, Başbakan böyle bir suçlamada bulunuyor? Bu suç-

lamanın arkasında "Yüksek yargıya Aleviler dolduruldu" iddiasını da görmek mümkündür. Zaten böyle söyleyenler ve böyle yazı yazarlar da oldu.

Böyle bir iddiayı en hafif deyimıyla 'ayıp' olarak nitelendiriyorum. Yargıtay'da Sünniler dışında kimse olamaz mı? Aleviler bin yıldır dışlanan bir mezhebin mensupları. Dini bağnazlık onları yıllarca baskı altında tuttu, her yerden dışladı. Diyelim ki, bir dönemde de onların bir kısmı (doğru olup olmadığını da tam bilmiyoruz) bir dayanışma sağlayarak bazı atama olanakları elde ettiler. Sünni çoğunluğa mensup bir siyaset insanının böyle konuşması kabul edilebilir mi?

***

Başbakan'ın 'genel af' konusunda Kemal Kılıçdaroğlu ile girdiği polemik ve üslubunu da onaylamadığımı ifade etmek istiyorum. Bildiğimiz gibi, CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, 'utangaç' denecek bir yumuşaklıkla, PKK'nın silahlı bırakması halinde bir genel af çıkarabileceklerini söylemişti.

Başbakan'ın tepkisi şu şekilde oldu: "Biliyorsunuz, sılayı rahim (akraba ziyareti) diye bir şey var. Sayın Kılıçdaroğlu, sılayı rahim yapmakla güzel bir şey yapmış, bundan dolayı kendisini kutlarım. Bütün mesele sonraki sü-

reç. İfade edilen şey genel af meselesi.. Genel af yetkin var mı? Bu şehitlerimizin anneleri, babaları, kardeşlerinin feriyadını kulak ardı edebilir misin? Böyle bir hakkı ben kendimde göremiyorum. Bir defa bu tür bir genel affa ilk olarak ben karşı çıkarım. Böyle bir yetkiyi kendimde görmüyorum. Nasıl böyle bir şey söylersin, bu yetkiyi kim verdi? Düşünce, fikir suç, bunu konuşmak başka ama bunun içine katilleri, teröristleri paketlemeye kalkarsanız başka bir şey."

Bu konuşmanın içinde, Kılıçdaroğlu'nun kökenine (ve dolayısıyla Alevilik konusuna da) belirgin bir gönderme var. "Tuncelilisin, şimdi oralara gittin, farkındayız, kim olduğunu da biliyoruz" şeklinde deşifre edilebilecek olan ifadeler göze çarpıyor. Yani dışlayıcı, ayrımcı ve 'kökenci' yaklaşım, bu noktada da sürüyor.

***

Bence bundan daha önemli olan, Başbakan'ın af konusuna yaklaşımı. PKK'lıları dağıtma nasıl indireceksin? Sırf silah yoluyla PKK sorununun çözülmeceğini defalarca dile getiren Başbakan, muhalefetten gelen af konusundaki zayıf çıkışı bile tepkiyle karşılayarak neyi amaçlıyor olabilir?

'Kürt Açılımı'nın şu aşamadaki en önemli hedefi,

+